

Water Natuurlijk Delfland Nieuwsbrief 9, Januari 2015

Deze eerste nieuwsbrief van 2015 blikken we als Water Natuurlijk Delfland terug op wat we beloofd en bereikt hebben. In de laatste waterschapsverkiezingen van ging het verkiesbaar stellen voor het eerst via partijen. Zowel politieke, maar ook niet-politieke zoals Water Natuurlijk, dat speciaal hiervoor was opgericht: "Een groene partij, met hart voor blauw". Founding fathers waren o.a. Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap, en Sportvisserij. Landelijk werd Water Natuurlijk in één klap de grootste partij. In Delfland werden we derde met evenveel zetels als de winnaar, en we kregen een plek in het Dagelijks Bestuur van het hoogheemraadschap van Delfland. Inmiddels zijn we vijf jaar verder. Aan de hand van de toenmalige speerpunten en de verkiezingsleus '[Delfland veilig en mooi](#)' blikken we terug.

Delfland veilig en mooi?!

1. Veiligheid staat voorop

Bellamyplein

Dat vonden - en vinden - alle partijen, maar Water Natuurlijk zei dat dit ook "*kansen voor natuur, landschap en recreatie zoals ... bredere duinen en stranden*" op zou leveren. Het resultaat is inmiddels zichtbaar, zoals de dijk in het duin met een boulevard bij Scheveningen, en het Spanjaardsduin, een heel nieuw natuurgebied bij 's Gravenzande. "*De financiering van dijken en duinen (de primaire keringen)*" vonden we ook "*belangrijk (...) De kosten mogen niet alleen voor rekening komen van de waterschappen aan de kust ...*" Dat is gelukt: het Rijk blijft meefinancieren.

Maar als één van de eersten zeiden we ook: "*Goede voorbereiding op mogelijke calamiteiten omdat 100% veiligheid niet bestaat. Meer veiligheid kan ook met andere maatregelen dan alleen hogere dijken.*" Dit is nu een breed gedragen idee. Zo wordt binnen Delfland hard gewerkt aan de zgn. klimaatbestendige stad. En het Bellamyplein in Delfshaven-Rotterdam, geopend door Water Natuurlijk bestuurder Ingrid ter Woorst en o.a. de toenmalige deelraadvoorzitter Karen Beelaar (nu verkiesbaar voor Water Natuurlijk) bewijst dat veiligheid ook anders kan.

2. Schoon en gezond water

"*Vervuiling zo veel mogelijk voorkomen: brongerichte aanpak. ... van actief optreden tegen vervuilers, betere rioleringen, aanpak riooloverstorten tot doorspoelen van waterspeeltuinen.*" Hier heeft Water Natuurlijk zich keihard voor ingezet. Door goed samenwerken met LTO Glaskracht en de glastuinbouwgemeenten zijn in korte tijd nagenoeg alle glastuinders aangesloten op het riool. Dat ging niet vanzelf, maar dankzij Water Natuurlijk is het gelukt. Hiermee lopen we zelfs voorop vergeleken bij andere glastuinbouwwaterschappen in Nederland.

"*De waterkwaliteit kan sterk worden verbeterd door slimmer om te gaan met vervuilingen en vervuilers.*" Toen onlangs bleek dat de gehalten aan meststoffen en bestrijdingsmiddelen afkomstig uit de glastuinbouw te hoog waren, is er innovatief speurwerk verricht: met een nieuwe online meetmethode werden de vervuilers opgespoord en gaan de gehalten omlaag.

"*Samenwerken is belangrijk: met Provincie, Rijk en Europa ..., met het bedrijfsleven ..., met de gemeenten...*" Samenwerken heeft zeker winst opgeleverd, niet alleen qua droge voeten en schoon water, maar ook financieel. Het Programma Schoon Water waarvoor Water Natuurlijk verantwoordelijk is in het Dagelijks bestuur is qua doelstellingen op schema, en er is door slim samenwerken minder uitgegeven dan begroot. De lokale winst: op diverse plaatsen zijn samen met gemeenten knelpunten op het gebied van waterkwaliteit aangepakt, zoals de aanpak van kroos in Den Haag, van vissterfte in Maassluis, en van riooloverstort in Schipluiden.

3. Natuur in en langs het water voor mens, plant en dier

"*Meer natuurlijk aangelegde waterkanten met bloemrijke oevers*". Dat is zeker gelukt! In 2015 is er in totaal 28 hectare waternatuur aangelegd in de vorm van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen, dat zijn ongeveer 56 voetbalvelden (!!!) verspreid over heel Delfland. En in de periode 2015-2021 komt er nog

eens 30 ha bij. Dat is niet alleen goed voor planten en dieren, maar ook voor de kwaliteit van de leefomgeving, dus ook voor burgers en bedrijven.

Maar, zeiden we *“niet alleen de ecologische kwaliteit is belangrijk, maar ook de toegankelijkheid voor recreatie en sportvissers en de veiligheid”*. Water Natuurlijk heeft zich er voor ingezet dat waar dat kan, hier nadrukkelijk rekening mee gehouden wordt.

Natuur is er niet alleen in natuurgebieden, dus zeiden we: *“In agrarische gebieden kan de aanleg en onderhoud van natuurvriendelijke oevers gestimuleerd worden door groen-blauwe diensten.”* Nu is er een succesvolle pilot waarbij agrarisch natuurvereniging Vockestaert samen met boeren natuurvriendelijke oevers onderhoudt. Dat was niet gemakkelijk, maar is gelukt! Het is goed voor de natuur en voor de melkveehouderij als pijler van het agrarisch cultuurlandschap zoals in Midden-Delfland.

“Geen gebruik van tropisch hardhout, zoveel mogelijk duurzaam,” is nu vastgelegd in een FSC-overeenkomst. *“Indien mogelijk gebiedseigen materiaal voor de aanleg van oevers”*: Nu wordt voor de aanleg van nieuwe natuurvriendelijke oevers zoveel mogelijk plantenmateriaal uit bestaande oevers gebruikt. Duurzamer, doordat ze minder snel worden opgegeten door ganzen, maar ook nog eens goedkoper dan nieuw plantenmateriaal van de kweker.

4. Water als ordenend principe

“Door water als uitgangspunt te nemen in de ruimtelijke ordening wordt voorkomen dat er later veel tijd, geld en moeite nodig is om een ‘droge voeten en schoon water’ te houden.” Door de crisis kwam de exploitatie van woonwijken en bedrijfsterreinen onder druk te staan: elke meter moest geld opleveren. Toch is het gelukt, voor droge voeten én voor schoon en gezond water. Zo worden in het volgebouwde Westland juist o.a. als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen veel natuurvriendelijke oevers aangelegd.

5. Water biedt ruimte voor recreatie en groen

“De nieuwe Europese Kader Richtlijn Water (KRW) biedt kansen voor water, natuur en landschap.” We beamen dit volmondig: in 2015 is 28 ha waternatuur gerealiseerd. Zoals het achtste gat bij de Zeven Gaten van Van Lingen, natuurvriendelijke oevers bij kadeverbeteringen in Midden-Delfland, vispaaiplaatsen bij de Vlietlanden en Broekpolder, de Polderwatering als vispaaiplaats beschermd, natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen bij Technopolis en een natuurvriendelijke oever bij de aanleg van een bypass in de Bergboezem Berkel bij Oude Leede.

De KRW kent een resultaatverplichting voor grotere wateren, maar *“Water in de stad verdient meer aandacht. De woonkwaliteit in de stad wordt verhoogd door singels, grachten en sloten in het straatbeeld. Deze moeten er dan wel mooi uitzien en toegankelijk zijn voor mens en dier.”* Dat is waargemaakt: ook in kleinere wateren is er nu meer aandacht voor waterkwaliteit, en in alle gemeenten zijn er natuurvriendelijke oevers. En dat is niet gelukt door meer geld uit te geven, maar door samenwerken en het geven van goede adviezen.

Water Natuurlijk was ook de eerste partij die opkwam voor vis: *“Een goed visstandbeheer levert ook een bijdrage aan de waterkwaliteit: meer snoek, meer diversiteit aan soorten. Samen met de visstandbeheerders (de hengelsport) zoeken naar mogelijkheden voor verbetering.”* Voor de snoek en andere vissen zijn vispaaiplaatsen aangelegd. En alle plannen van het hoogheemraadschap van Delfland worden besproken in de Visstandbeheercommissie (VBC) waarin hengelsportverenigingen goed vertegenwoordigd zijn. Ook wordt samengewerkt aan een visstandbeheerplan. De huidige voorzitter van de visstandbeheercommissie Lars Nanninga, tevens kandidaat voor Water Natuurlijk, zal zich de komende tijd hard maken voor de toegankelijkheid van viswater en ruimte voor wedstrijdlocaties.

“Belangrijk is ook de vermindering van de barrières voor de vissen: als gemalen vernieuwd worden moeten deze visvriendelijk aangelegd worden.” In 2015 zijn 19 knelpunten aangepakt zodat vissen niet meer vermalen worden maar vrij heen en weer kunnen zwemmen. En bij nieuwe gemalen wordt altijd rekening gehouden met vis. Aangepakte knelpunten tussen polder en boezemkanalen: Woudse Polder, Holierhoekse Zouteveense polder, Ackerdijkse polder, Bergboezem Berkel, Abtswoudse polder, Aalkeetbuitenpolder, en vanaf het buitenwater: gemaal Westland, gemalen in Scheveningen en Schiedam. Hierdoor kunnen duizenden glasalen, stekelbaarsjes en andere vissen weer van zoet naar zout trekken en dus hun levenscyclus volbrengen.

6. Duurzaam peilbeheer en grondwater

“Peilbeheer moet duurzaam zijn zodat bodemdaling wordt beperkt en de natuur een kans krijgt.”

De laatste jaren worden de gevolgen voor waterkwaliteit en natuur volwaardig meegenomen.

“Grondwater is een nieuw item voor de waterschappen. Belangrijk voor de burger is dat duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is.” Inmiddels is er beleid, en om te voorkomen dat je als burger van het kastje naar de muur gestuurd wordt, zijn er grondwaterloketten.

7. Water als drager van natuur. Meer stadsnatuur, schoon stadswater.

“Natuur is overal, niet alleen in natuurgebieden waar er in dit gebied zo weinig van zijn. Daarom is het belangrijk dat water mogelijkheden biedt voor meer groen in stedelijk gebied. Het hoogheemraadschap van Delfland zoekt ruimte voor water, om water te kunnen bergen bij zware regenval en om de ecologische kwaliteit te verbeteren. Dat draagt ook bij aan een betere leefomgeving: wonen aan het water, mooie oevers, plassen en singels vlakbij huis, waar je kunt vissen, varen en spelen. Veiligheid van oevers is hierbij een belangrijk aandachtspunt.” Zoals blijkt uit het voorgaande hebben we het mooier gemaakt de afgelopen jaren!

8. In stand houden van het typisch Hollandse Landschap

Water Natuurlijk koestert *“polders waar het authentieke agrarisch cultuurlandschap bewaard is gebleven”* zoals *“Midden-Delfland, de Bieslandse polder en het gebied rondom Oude Leede”*. Hier heeft Water Natuurlijk echt het verschil gemaakt. Zo zijn bij de Bergboezem Berkel geen plassen gegraven maar is het polderlandschap zoveel mogelijk bewaard gebleven. Water Natuurlijk heeft respect voor de betrokkenen die samen in het Natuur- en Milieuplatform een alternatief plan hebben ontwikkeld. Anny Beckers, één van de initiatiefnemers, doet mee aan de waterschapsverkiezingen voor Water Natuurlijk. Zie hieronder of [lees hier](#).

9. Bewustzijn van de rol van het water

“Het is belangrijk dat in een laaggelegen en waterrijk gebied als Delfland mensen ... bewust worden van het water om hen heen.” Water Natuurlijk liep voorop: we hebben ervoor gezorgd dat projecten uitgebreid wereldkundig werden gemaakt. Niet alleen door een traditioneel persbericht, maar ook door een vaartocht bij de bypass tussen Pijnacker en Delft, een “open huis” bij de Bergboezem Berkel of koffiedrinken met de buurt bij de opening van de vispaaiplaats bij de Zeven Gaten bij De Lier.

10. Verstandig investeren bespaart geld

“Door verstandig investeren, kansen benutten, innovatie, samenwerken met andere overheden en bedrijven en rekening te houden met de lange termijn, kunnen we kosten besparen en water betaalbaar houden voor iedereen.” Helemaal waar: het programma Schoon Water waar Water Natuurlijk bestuurlijk voor verantwoordelijk is, ligt qua doelen goed op schema, en er is minder uitgegeven dan destijds begroot! Er is ingezet op slim samenwerken en innovatie. Zo wisten we destijds wel dat veel vissen vermalen werden in de pompen, maar de aanpak was buitensporig duur. Dus is de vislift uitgevonden, veel goedkoper, en het werkt ook nog eens beter! ([bekijk het filmpje op youtube!](#))

“Bovendien zorgt goed waterbeheer met oog voor kwaliteit voor een veilig en aantrekkelijk woon- en werkklimaat. Dat is belangrijk in dit deel van de Randstad!” en het is *“belangrijk dat het hoogheemraadschap zelf het goede voorbeeld geeft. Maatregelen moeten dus getoetst worden op duurzaamheid.”* Sinds Water Natuurlijk in het bestuur zit, worden alle voorstellen getoetst op duurzaamheid. En, er wordt ook actief ingezet op verminderen van de CO₂ uitstoot, energieneutraal werken en het sluiten van de kringloop.

Naast de zaken die we allemaal bereikt hebben, is er dus ook nog een wensenlijstje voor de toekomst!

Samenwerking in De Groenzoom

Door Anny Beckers, voorzitter van Natuur- en Milieuplatform De Groenzoom (lees [hier](#) het hele artikel van Anny Bekkers)

De Groenzoom gaat het laatste jaar in van de inrichting. Voor het Hoogheemraadschap Delfland is dan ook de klus geklaard: nieuwe gemalen, vispassages, vergroten van de bergingscapaciteit, aanleg van nieuwe waterkeringen, verstevigen van kades, enz. Vanzelfsprekend ging

dit niet. Veel maatschappelijke weerstand en juridische gevechten zijn omgebogen tot een gezamenlijk zoeken naar een oplossing.

Onbegrijpelijk plan

De plannen in De Groenzoom inclusief de Bergboezem van Berkel zijn door het Natuur- en Milieuplatform (NMP) steeds nauwlettend gevolgd. Het definitieve Inrichtingsplan Bergboezem van Berkel (2007) was onbegrijpelijk. Het natuurvriendelijk beheer door de boeren had een gunstig effect maar door dit plan zou

de uitstekende weidevogelpopulatie in dit gebied (ruim 90 broedparen kievit, grutto, tureluur per 100 ha) grotendeels verdwijnen. Het NMP stelde in 2013 een nieuw schetsontwerp voor de bergboezem op met als uitgangspunten het in stand houden van dit polderlandschap en de recreatieve inrichting ondergeschikt maken aan de weidevogels.

Samenwerking

Het hoogheemraadschap startte met het versterken van de kades en aanpassen van de watergangen. Er was regelmatig overleg met leden van het NMP. Ook schakelde de aannemer een ecologisch begeleider in. Deze aanpak zorgde dat het weidevogelseizoen toch nog slaagde. Ondanks alle machines en graafwerkzaamheden wisten de grutto's en tureluurs deze weidepolder toch weer te vinden en was het aantal weidevogelbroedparen in 2014 hoog en vergelijkbaar met 2013. Het beste bewijs dat door het met alle partijen gezamenlijk zoeken naar een oplossing goede resultaten kunnen worden gehaald.

Waterlelie 2000 – 2015

Jeannine Engels van Water Natuurlijk Delfland bood dijkgraaf mr. M.A.P. van Haersma Buma het overzicht Waterlelie 2000 – 2015 en de enquête onder vrouwelijke waterschapsbestuurders aan op de Verenigde Vergadering hoogheemraadschap Delfland op 20 november 2014. (Lees [hier](#) het hele verhaal.)

“Ondervertegenwoordiging van vrouwen in het waterschapsbestuur is uit het oogpunt van democratie onacceptabel”. Dit stelde staatssecretaris Monique de Vries in 1999 op een studiedag. Die bijeenkomst leidde tot de oprichting van een netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders “Waterlelie”. Aanleiding was de beperkte vertegenwoordiging van vrouwen in de Nederlandse waterschapsbesturen (11 %).

Hoe staat het er anno 2014 mee?

Gemiddeld zitten in de waterschappen nu 21 % vrouwen in de besturen. Er zijn meer vrouwen doorgestroomd naar het dagelijks bestuur dan in 1999. De gemiddelde leeftijd van de vrouwen in het waterschapsbestuur die de enquête hebben ingevuld, is 50 jaar en ouder. We zijn er dus nog niet. Bovendien: veel vrouwelijke bestuurders gaan in 2015 niet verder. In Delfland is 30 % van de bestuurders vrouw en in het dagelijks bestuur is 1/3 vrouw. Geen slechte score; maar ook hier is het raadzaam bij de verkiezingen aandacht te hebben voor de diversiteit van kandidaat-bestuursleden.

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven door **Water Natuurlijk Delfland** i.s.m. **LETR, Lisette Eindhoven, Tekst en Redactie: LETRteksten.nl**

Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen, dan kunt u zich afmelden door de e-mail waarmee deze nieuwsbrief is verzonden te beantwoorden en 'afmelden' in het onderwerp te vermelden.

Krijgt u deze nieuwsbrief doorgestuurd en wilt u deze zelf ontvangen, stuur dan een e-mail met 'aanmelden' in het onderwerp naar waternatuurlijkdelfland@gmail.com.

Steun Water Natuurlijk! "De groene waterschapspartij met hart voor blauw"

[Doe mee of word lid of donateur](#)

www.waternatuurlijk.nl/delfland